

Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Comarch S.A. w 2020 roku

W 2020 roku Rada Nadzorcza działała w następującym składzie:

- Elżbieta Filipiak - Przewodnicząca Rady
- Andrzej Pach - Wiceprzewodniczący Rady,
- Danuta Drobniak – Członek Rady,
- Łukasz Kalinowski - Członek Rady,
- Joanna Krasodomska - Członek Rady,
- Anna Pruska – Członek Rady,
- Tadeusz Włudyka - Członek Rady.

Rada Nadzorcza odbyła w 2020 roku 5 posiedzeń (9 marca, 12 maja, 26 maja, 2 września, 7 grudnia). Ponadto w dniach 24 kwietnia, 12 maja, 27 sierpnia oraz 17 grudnia 2020 roku odbyły się posiedzenia Komitetu Audytu.

Głównymi tematami posiedzeń Rady Nadzorczej były:

- a) monitoring i analiza sytuacji finansowej i organizacyjnej Spółki i Grupy Comarch,
- b) ocena realizacji przez Zarząd strategii Spółki,
- c) wyznaczanie celów biznesowych dla Członków Zarządu oraz ocena ich realizacji
- d) zapoznanie się z działalnością wybranych sektorów biznesowych Spółki i Grupy,
- e) analiza i ocena ryzyka związanego z działalnością Spółki i Grupy,
- f) nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej w Spółce i Grupie,
- g) sprawy formalno-prawne,
- h) ocena oraz zatwierdzenie sprawozdań finansowych Spółki i Grupy,
- i) raportowanie danych niefinansowych.

Szczegółowy zakres czynności i uchwał podejmowanych przez Radę Nadzorczą w 2020 roku znajduje się w protokołach z posiedzeń Rady Nadzorczej, które znajdują się w siedzibie Spółki w Krakowie.

W związku z zasadą szczegółową nr II.Z.11. zawartą w części II "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016" uchwałą nr 10/05/2020 z dnia 26 maja 2020 r. Rada Nadzorcza Comarch S.A. pozytywnie zaopiniowała projekty uchwał Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki, które odbyło się w dniu 24 czerwca 2020 r.

Na stronie www.comarch.pl, zgodnie z zasadą szczegółową nr I.Z.1.14. zawartą w części I "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016" zostało opublikowane „Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej i ocena sytuacji Comarch S.A. w 2019 roku” z uwzględnieniem pracy jej komitetów, wraz z przekazaną przez radę nadzorczą oceną systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki. Rada Nadzorcza dokonywała bieżącej oceny, czy istnieją związki lub okoliczności, które mogą wpłynąć na spełnienie przez danego Członka Rady kryteriów niezależności i ustaliła, że w składzie Rady co najmniej dwóch Członków Rady Nadzorczej spełnia kryteria

niezależności określone w zasadzie szczegółowej II.Z.4 Dobrych praktyk spółek notowanych na GPW 2016.

W okresie objętym sprawozdaniem Rada Nadzorcza monitorowała aktualną sytuację Spółki oraz opiniowała bieżące oraz planowane działania Comarch S.A. W szczególności Rada Nadzorcza dokonała przeglądu kwartalnych, półrocznych oraz rocznych sprawozdań finansowych Comarch S.A. oraz Grupy Kapitałowej Comarch. Każdorazowo po publikacji raportów finansowych miały miejsce posiedzenia Rady Nadzorczej, na których Rada zapoznawała się z wynikami finansowymi oraz bieżącą działalnością Spółki i analizowała zakres, rzetelność, prawidłowość oraz przejrzystość danych (w tym finansowych) prezentowanych przez Spółkę. Rada Nadzorcza zapoznawała się szczegółowo z sytuacją finansową poszczególnych sektorów biznesowych Spółki. Zarząd Spółki i uprawnieni pracownicy zapewнили Radzie Nadzorczej w tym zakresie dostęp do źródeł informacji i dokumentów, a także przygotowali stosowne prezentacje oraz udzielili niezbędnych wyjaśnień na temat sytuacji finansowej a także przedsięwzięć realizowanych przez Spółkę. Rada Nadzorcza poprzez Komitet Audytu odbyła również spotkania z przedstawicielami podmiotu uprawnionego do badania i przeglądu sprawozdań finansowych Comarch S.A. oraz Grupy Kapitałowej Comarch. Rada Nadzorcza zapoznawała się także ze strukturą organizacyjną Spółki, systemem kontroli wewnętrznej oraz wydawała rekomendacje w zakresie ich udoskonalania. Rada Nadzorcza zapoznawała się również z sytuacją i organizacją pracy przedsiębiorstwa w warunkach pandemii Covid-19.

Zdaniem Rady Nadzorczej przyjęte przez Spółkę i Grupę Kapitałową metody rachunkowości zostały zastosowane zgodnie z obowiązującymi w tej mierze przepisami prawa. W opinii Rady Nadzorczej współpraca z Zarządem Comarch S.A. układała się bez zastrzeżeń, a Zarząd przedstawiał wymagane informacje w sposób rzetelny, prawidłowy i jasny.

Funkcję podmiotu uprawnionego do badania i przeglądu sprawozdań finansowych za 2020 rok w Spółce pełniła BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. (dawniej BDO Sp. z o.o.). Uchwała w sprawie wyboru podmiotu świadczącego usługi w zakresie badania i przeglądu sprawozdań finansowych Comarch S.A. za rok 2019, 2020 i 2021 została podjęta przez Radę Nadzorczą 27 maja 2019 r. W opinii Rady Nadzorczej podmiot uprawniony do badania i przeglądu sprawozdań finansowych Comarch S.A. oraz Grupy Kapitałowej Comarch został wybrany zgodnie z przepisami prawa, a biegli rewidenci, dokonujący tego badania i przeglądu, spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badaniu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

W ocenie Rady Nadzorczej, skład osobowy oraz zróżnicowanie kompetencji członków Rady pozwalają na skuteczne i należyte sprawowanie nadzoru nad działalnością Spółki we wszystkich obszarach jej działalności. Członkowie Rady są zróżnicowani zarówno pod względem płci, wieku jak i kierunku wykształcenia. Wszyscy posiadają wiedzę oraz umiejętności poparte wieloletnim doświadczeniem zawodowym. Czterech Członków Rady Nadzorczej spełnia kryteria niezależności określone w zasadzie szczegółowej II.Z.4 Dobrych praktyk spółek notowanych na GPW 2016.

Rada Nadzorcza Comarch S.A. ocenia swoją pracę w 2020 roku jako efektywną. Członkowie Rady wypełniali swoje obowiązki z zaangażowaniem, uczestnicząc w większości przypadków w pełnym składzie w jej obradach.

Komitet Audytu Comarch S.A. (odpowiednik Komisji Rewizyjnej w rozumieniu załącznika I do Zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych (...)) działa zgodnie z Regulaminem Komitetu Audytu Rady Nadzorczej Comarch S.A. przyjętym 27 listopada 2017 r. Uchwałą nr 2/11/2017 Komitetu Audytu Comarch S.A. oraz zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą. Regulamin ten został zmieniony Uchwałą Rady Nadzorczej Comarch S.A. nr 12/05/2020 z dnia 26 maja 2020 r. W okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku w skład Komitetu Audytu wchodziły Pani Joanna Krasodomska jako Przewodnicząca Komitetu Audytu, Pani Danuta Drobniać jako Członek Komitetu Audytu oraz Pan Andrzej Pach jako Członek Komitetu Audytu.

Zgodnie z informacjami posiadanymi przez Spółkę dwóch członków Komitetu Audytu spełnia ustawowe kryteria niezależności (Pani Joanna Krasodomska oraz Pan Andrzej Pach).

Wiedzę w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych posiadają Pani Joanna Krasodomska (doktor habilitowany nauk ekonomicznych, dyplomowany księgowy (nr w rejestrze 890), nauczyciel akademicki; od 2016 roku zatrudniona na stanowisku Profesora UEK w Katedrze Rachunkowości Finansowej, w Kolegium Ekonomii, Finansów i Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie; pełni funkcje promotora i recenzenta prac dyplomowych i doktorskich z zakresu rachunkowości i finansów, prowadzi działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną na rzecz Uczelni i Katedry) oraz Pani Danuta Drobniać (biegły rewident nr w rejestrze 9578, pełni funkcję skarbnika w Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów).

Wiedzę w zakresie branży IT posiada Pan Andrzej Pach (profesor nauk technicznych, autor ponad 250 publikacji naukowych z zakresu modelowania i analizy sieci komputerowych oraz sieci radiowych, uczestnik i kierownik wielu projektów badawczych, profesor zwyczajny w Katedrze Telekomunikacji AGH, której kierownikiem był w latach 1998 – 2016, w latach 2016-2020 pełnił funkcję Prorektora ds. Nauki AGH oraz jest członkiem Komitetu Elektroniki i Telekomunikacji PAN).

W 2020 roku Komitet Audytu odbył 4 posiedzenia i zajmował się w szczególności:

- 1) monitorowaniem procesu sprawozdawczości finansowej;
- 2) monitorowaniem skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem;
- 3) monitorowaniem wykonywania czynności rewizji finansowej;
- 4) monitorowaniem niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.
- 5) monitorowaniem raportowania niefinansowego

W zakresie posiadanych uprawnień, Rada Nadzorcza oraz Komitet Audytu zapraszały do udziału w ich obradach członków władz Spółki i biegłych rewidentów.

Ocena sposobu wypełniania obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania ładu korporacyjnego

W ocenie Rady Nadzorczej Spółka w 2020 roku w sposób prawidłowy wypełniała obowiązki informacyjne w zakresie stosowania zasad ładu korporacyjnego, określone w Regulaminie Giełdy oraz przepisach dotyczących informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych.

Od stycznia 2016 roku Spółka podlega zasadom przyjętym w dniu 13 października 2015 r. przez Radę Giełdy, uchwałą Nr 26/1413/2015 w sprawie przyjęcia nowego zbioru zasad ładu korporacyjnego pod nazwą „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”. Comarch S.A. opublikowała raport na temat stosowania przez nią zasad i rekomendacji wynikających z nowego zbioru zasad ładu korporacyjnego oraz zamieściła stosowną informację na stronie internetowej Spółki. Zgodnie z opublikowanym raportem Spółka nie stosuje Rekomendacji IV.R.2 oraz zasady szczegółowej VI.Z.4.

W dniu 29 marca 2021 r. Rada Giełdy Papierów Wartościowych na wniosek Zarządu Giełdy przyjęła nowe zasady ładu korporacyjnego dla spółek notowanych na Głównym Rynku GPW – „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2021”, które wejdą w życie 1 lipca 2021 r.

Ocena racjonalności prowadzonej przez Spółkę polityki w zakresie działalności sponsoringowej i charytatywnej

Spółka Comarch S.A. od lat podejmuje liczne działania prospołeczne m.in. poprzez aktywne wspieranie sportu, obejmowanie mecenatem wydarzeń kulturalnych, wspieranie edukacji i rozwoju nauki oraz angażowanie się w pomoc najbardziej potrzebującym. Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia prowadzoną przez Comarch S.A. politykę w zakresie działalności sponsoringowej oraz charytatywnej, realizowaną m.in. poprzez:

- kontynuację współpracy z Parafią Mariacką w dziele poprawy jakości muzyki organowej w kościele Mariackim,
- sponsorowanie koncertu Last Night of the Proms,
- wsparcie Międzyszkolnego Festiwalu Informatycznego „Projekt na szóstkę”. MFI organizowany jest od 15 lat przez Zespół Szkół Łączności we współpracy z Fundacją Instytut Mikromakro oraz Krakowskim Parkiem Technologicznym. W zmaganiach biorą udział uczniowie małopolskich szkół, a celem festiwalu jest promowanie młodych talentów o zainteresowaniach informatycznych,
- współpraca ze szkołami, uczelniami wyższymi oraz innymi placówkami edukacyjnymi, poprzez dzielenie się przez pracowników Comarch wiedzą podczas różnego rodzaju konferencji oraz eventów m.in.: gra biznesowa realizowana przez Uniwersytet w Parmie, projekt „Room Room” dla francuskich lekarzy, dni kariery w Polsce i Belgii,
- popularyzacja wiedzy na temat systemów ERP oraz controllingu wśród uczelni i szkół zawodowych o profilach ekonomicznych, poprzez użyczenie systemów Comarch ERP, spotkania, seminaria oraz szkolenia,
- udostępnianie Strefy Innowacji Comarch, przestrzeni, w której prezentowane są osiągnięcia technologiczne Comarch w zakresie systemów informatycznych, telekomunikacji, Internetu Rzeczy czy sztucznej inteligencji,
- współpraca z Centralnym Domem Technologii, który jest inicjatywą Fundacji Polskiego Funduszu Rozwoju, w zakresie popularyzacji metodyki STEAM, czyli nurtu w edukacji rozwijającego interdyscyplinarne kompetencje w dziedzinach: nauki ścisłej, technologia, inżynieria, sztuka i matematyka,

- włączenie się pracowników do akcji krwiodawstwa na kampusie firmy w Krakowie, dzięki której udało się pozyskać łącznie 18 800 ml krwi,
- włączenie się Spółki i pracowników do akcji *Mieszkanie dla Medyka* po wybuchu pandemii Covid-19,
- angażowanie się w propagowanie sportu wśród młodzieży oraz mieszkańców województwa małopolskiego, głównie przez sponsoring klubu sportowego MKS Cracovia SSA. Od 2003 roku firma jest tytularnym sponsorem najstarszego, istniejącego klubu piłkarskiego w Polsce, oraz pięciokrotnego Mistrza Polski – Cracovii, w tym także sekcji hokejowej,
- przekazanie dużej ilości sprzęt komputerowego do szkół, domów dziecka, organizacji pozarządowych w ramach pomocy przy organizacji nauczania zdalnego po wybuchu pandemii Covid-19

W ocenie Rady działania podejmowane przez Spółkę w tym zakresie są racjonalne, przynoszą korzyści społeczeństwu oraz wywierają pozytywny wpływ na wizerunek Spółki.

**Załącznik nr 2 do uchwały nr 07/05/2021
Rady Nadzorczej Comarch S.A.**

**Ocena sytuacji Spółki z uwzględnieniem oceny systemu
kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla
Spółki, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego**

Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia wyniki finansowe osiągnięte przez Spółkę w 2020 roku, jak również jej obecną sytuację finansową. Przychody ze sprzedaży wyniosły 999,4 mln PLN, zysk operacyjny osiągnął wartość 64,5 mln PLN, natomiast zysk netto 80,0 mln PLN. Rentowność operacyjna w 2020 roku wyniosła 6,5%, a rentowność netto 8,0%.

Rada Nadzorcza pozytywnie opiniuje kontynuowanie przez Spółkę w 2020 roku inwestycji w nowe i w udoskonalanie istniejących produktów informatycznych. Nakłady na prace badawcze przekroczyły 23% przychodów ze sprzedaży, były one finansowane przede wszystkim ze środków własnych. Comarch S.A. intensywnie rozwijała m.in. nową generację systemów telekomunikacyjnych dedykowanych dla technologii 5G, rozwiązania e-commerce, systemy ERP, rozwiązania dla sektora finansowego oraz z zakresu internetu rzeczy. W 2020 roku Spółka niezmiennie koncentrowała się na rozwoju rozwiązań informatycznych w modelu usługowym - Comarch jest jednym z liderów rynkowych w tym zakresie. Dla przyspieszenia rozwoju w obszarze e-Zdrowia, Spółka dokonała w zeszłym roku przejęcia 2CSI, francuskiej firmy informatycznej dostarczającej od wielu lat rozwiązania dla tego sektora. Rada Nadzorcza zwraca uwagę, że kluczowym elementem dla dalszego rozwoju przedsiębiorstwa niezmiennie pozostają inwestycje w kapitał ludzki. Spółka na koniec 2020 roku zatrudniała w Krakowie i pozostałych krajowych oddziałach ponad 5 000 osób, będąc tym samym największym polskim pracodawcą wśród firm informatycznych. Szczególnie pozytywne efekty przyniósł coroczny program staży studenckich, dzięki któremu Comarch S.A. jest postrzegany jako jeden z pracodawców pierwszego wyboru na krajowym rynku pracy w branży informatycznej.

Rada Nadzorcza uważa za słuszną dalszą realizację przez Spółkę strategii wzrostu opartej na dywersyfikacji działalności pomiędzy różne segmenty branżowe, rozwoju własnych produktów oraz sprzedaży ich na rynku globalnym. W minionym roku nastąpił wzrost przychodów ze sprzedaży oprogramowania produkcji Comarch oraz usług z nim związanych, przy czym sytuacja w poszczególnych obszarach biznesowych uległa sporym zmianom. Zdecydowanie szybciej niż w Polsce rozwijał się biznes na rynkach zagranicznych (wzrost o 15,9%), zwłaszcza w Azji i w Europie Zachodniej. Szczególnym zainteresowaniem klientów cieszyły się rozwiązania dla sektora finansowego, telekomunikacji, a także systemy ERP. Dzięki szerokiej i kompleksowej ofercie nowoczesnych rozwiązań informatycznych oraz wysokiej jakości usług Comarch S.A. umocniła się w 2020 roku na pozycji czołowego polskiego producenta oprogramowania oraz jednego z wiodących dostawców informatyki na świecie. Dzięki funkcjonującej od wielu lat globalnej sieci sprzedaży, spółka Comarch S.A. była w stanie – pomimo pandemii i ograniczeń z nią związanych – skutecznie rozwijać sprzedaż rozwiązań na nowych rynkach. Widocznym efektem tych działań było podpisanie w zeszłym roku największego kontraktu w historii firmy, o wartości ponad 300 mln PLN, z operatorem telekomunikacyjnym z Nowej Zelandii.

Rada Nadzorcza za pośrednictwem Komitetu Audytu monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego. Raz w roku przedstawiciel zarządu przedstawia Komitetowi Audytu opis funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej oraz ocenę skuteczności jego działania. Komitet Audytu dokonał oceny skuteczności działania systemu kontroli wewnętrznej i nie stwierdził potrzeby dokonania wyodrębnienia organizacyjnego funkcji audytu wewnętrznego.

W 2020 roku Rada Nadzorcza dokonywała także stałej analizy obszarów ryzyka związanych z działalnością Spółki oraz analizy sposobu zarządzania tymi ryzykami przez Zarząd.

Jako najważniejsze ryzyka operacyjne w 2020 roku uznano:

- a) ryzyka związane z pracami R&D (wytwarzanie własnych produktów softwarowych);
- b) ryzyka związane z realizacją kontraktów długoterminowych;
- c) ryzyka związane z niedotrzymaniem warunków umów i skorzystaniem przez kontrahentów z udzielonych im gwarancji dobrego wykonania lub przysługujących im kar umownych;
- d) ryzyka zagranicznego otoczenia gospodarczego, prawnego i politycznego związane z realizacją kontraktów eksportowych;
- e) ryzyko rotacji personelu, ryzyko braku możliwości zatrudnienia odpowiedniej ilości wykwalifikowanych pracowników, ryzyko wzrostu kosztów pracy;
- f) ryzyka związane z terroryzmem międzynarodowym, utrudniające delegowanie pracowników w podróże służbowe w niektóre rejony świata,
- g) ryzyko związane z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz zachorowaniami na COVID-19, które ma wpływ na możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez Spółkę oraz na kondycję finansową klientów Spółki i generowany przez nich popyt na produkty i usługi informatyczne.

W zakresie ryzyka finansowego Rada Nadzorcza dostrzegła następujące zagrożenia:

- a) ryzyko kredytowe kontrahentów Comarch;
- b) ryzyko zmiany stóp procentowych, mających wpływ na koszty obsługi zaciągniętych kredytów bankowych;
- c) zmienność kursów walutowych, w szczególności EUR/PLN, USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, CHF/EUR, BRL/PLN, RUB/PLN, NZD/PLN, UAH/PLN oraz AED/PLN wpływająca na opłacalność sprzedaży zagranicznej;
- d) ryzyko płynności finansowej i zwiększone oczekiwania klientów w zakresie finansowania projektów informatycznych przez dostawców IT, związane z upowszechnieniem się sprzedaży produktów i usług informatycznych w modelu usługowym („cloud computing”).

W ocenie Rady Nadzorczej Zarząd właściwie identyfikuje ryzyka z działalnością Spółki i skutecznie nimi zarządza. Sprawozdania finansowe przedstawiają rzetelny i kompletny obraz sytuacji Spółki.

Rada Nadzorcza podkreśla, że Spółka w 2020 roku osiągnęła rekordowe wyniki finansowe, mimo działania przez większą część roku w warunkach pandemii Covid-19 i

ograniczeń z nią związanych. Rada Nadzorcza zwraca także uwagę na fakt, że poza działalnością biznesową Comarch S.A. prowadzi także działalność prospołeczną, wspiera organizacje pozarządowe oraz akcje charytatywne, jest mecenasem kultury, sztuki i sportu.

**Załącznik nr 3 do uchwały nr 07/05/2021
Rady Nadzorczej Comarch S.A.**

**Ocena sytuacji Grupy Comarch z uwzględnieniem oceny
systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem
istotnym dla Grupy, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego**

Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia osiągnięcie przez Grupę założonych na 2020 rok celów rozwojowych i finansowych. Grupa w 2020 roku znacznie zwiększyła skalę swojej działalności oraz poprawiła rentowność operacyjną. Przychody ze sprzedaży wzrosły o 6,9%, tj. o 99,3 mln PLN w porównaniu do roku 2019 i osiągnęły wartość 1 536,8 mln PLN. Zysk operacyjny osiągnął wartość 191,6 mln PLN, natomiast zysk netto 120,6 mln PLN. Rentowność operacyjna w 2020 roku wyniosła 12,5%, a rentowność netto 7,8%.

Rada Nadzorcza pozytywnie opiniuje dokonane w 2020 roku przez Grupę Comarch inwestycje w nowe i w udoskonalanie istniejących produktów informatycznych. Nakłady na prace badawcze osiągnęły 17% przychodów ze sprzedaży, były one finansowane przede wszystkim ze środków własnych. Grupa Comarch intensywnie rozwijała m.in. nową generację systemów telekomunikacyjnych dedykowanych dla technologii 5G, rozwiązania e-commerce, systemy ERP, rozwiązania dla sektora finansowego oraz z zakresu internetu rzeczy. W 2020 roku Grupa niezmiennie koncentrowała się na rozwoju rozwiązań informatycznych w modelu usługowym - Comarch jest jednym z liderów rynkowych w tym zakresie. Dla przyspieszenia rozwoju w obszarze e-Zdrowia, Grupa Comarch dokonała w zeszłym roku przejęcia 2CSI, francuskiej firmy informatycznej dostarczającej od wielu lat rozwiązania dla tego sektora. W minionym roku skład Grupy uzupełniła także nowo założona spółka zależna - Comarch New Zealand LTD oraz nowo nabyta spółka "Unitec" Sp. z o. o. (aktualnie „Wszystko.pl sp. z o.o.). Rada Nadzorcza zwraca uwagę, że kluczowym elementem dla dalszego rozwoju przedsiębiorstwa są inwestycje w kapitał ludzki. Na koniec 2020 roku Grupa zatrudniała w Polsce i zagranicą 6 462 osoby. Jak co roku bardzo pozytywne efekty przyniósł program staży studenckich, dzięki któremu Grupa Comarch jest postrzegana jako jeden z pracodawców pierwszego wyboru na rynku pracy w branży informatycznej.

Rada Nadzorcza uważa za słuszną dalszą realizację przez Grupę strategii wzrostu opartej na dywersyfikacji swojej działalności pomiędzy różne segmenty branżowe, rozwoju własnych produktów oraz sprzedaży ich na rynku globalnym. W minionym roku nastąpił wzrost przychodów ze sprzedaży oprogramowania produkcji Comarch oraz usług z nim związanych, przy czym sytuacja w poszczególnych obszarach biznesowych uległa sporym zmianom. Biznes Grupy rozwijał się równomiernie zarówno w Polsce, jak i na rynkach zagranicznych, zwłaszcza w Azji i w Europie Zachodniej. Szczególnym zainteresowaniem klientów cieszyły się rozwiązania dla sektora finansowego, telekomunikacji, a także systemy ERP i rozwiązania dla sektora publicznego. Dzięki szerokiej i kompleksowej ofercie nowoczesnych rozwiązań informatycznych oraz wysokiej jakości usług Grupa Comarch umocniła się w 2020 roku na pozycji czołowego polskiego producenta oprogramowania oraz jednego z wiodących dostawców informatyki na świecie. Rada Nadzorcza podkreśla, że Grupa od kilku lat ponosi znaczne nakłady w rozbudowę i utrzymanie globalnej sieci sprzedaży, dzięki czemu Grupa Comarch była w stanie - pomimo pandemii i ograniczeń z nią związanych - skutecznie rozwijać sprzedaż

rozwiązań na nowych rynkach. Widocznym efektem tych działań było podpisanie w zeszłym roku największego kontraktu w historii firmy, o wartości ponad 300 mln PLN, z operatorem telekomunikacyjnym z Nowej Zelandii.

Rada Nadzorcza za pośrednictwem Komitetu Audytu monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego. Raz w roku przedstawiciel zarządu przedstawia Komitetowi Audytu opis funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej oraz ocenę skuteczności jego działania. Komitet Audytu dokonał oceny skuteczności działania systemu kontroli wewnętrznej i nie stwierdził potrzeby dokonania wyodrębnienia organizacyjnego funkcji audytu wewnętrznego.

W 2020 roku Rada Nadzorcza dokonywała także stałej analizy obszarów ryzyka związanych z działalnością Grupy oraz analizy sposobu zarządzania tymi ryzykami przez Zarząd.

Jako najważniejsze ryzyka operacyjne w 2020 roku uznano:

- a) ryzyko związane z pracami R&D (wytwarzanie własnych produktów softwarowych);
- b) ryzyko związane z realizacją kontraktów długoterminowych;
- c) ryzyka związane z niedotrzymaniem warunków umów i skorzystaniem przez kontrahentów z udzielonych im gwarancji dobrego wykonania lub przysługujących im kar umownych;
- d) ryzyko zagranicznego otoczenia gospodarczego, prawnego i politycznego związane z realizacją kontraktów eksportowych;
- e) ryzyko rotacji personelu, ryzyko braku możliwości zatrudnienia odpowiedniej ilości wykwalifikowanych pracowników, ryzyko wzrostu kosztów pracy;
- f) ryzyko związane z terroryzmem międzynarodowym, utrudniające delegowanie pracowników w podróże służbowe w niektóre rejony świata,
- g) ryzyko związane z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz zachorowaniami na COVID-19, które ma wpływ na możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez Grupę oraz na kondycję finansową klientów Grupy i generowany przez nich popyt na produkty i usługi informatyczne.

W zakresie ryzyka finansowego Rada Nadzorcza dostrzegła następujące zagrożenia:

- a) ryzyko kredytowe kontrahentów Comarch;
- b) ryzyko zmiany stóp procentowych, mających wpływ na koszty obsługi zaciągniętych kredytów bankowych;
- c) zmienność kursów walutowych, w szczególności EUR/PLN, USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, CHF/EUR, BRL/PLN, RUB/PLN, NZD/PLN, UAH/PLN oraz AED/PLN wpływająca na opłacalność sprzedaży zagranicznej;
- d) ryzyko płynności finansowej i zwiększone oczekiwania klientów w zakresie finansowania projektów informatycznych przez dostawców IT, związane z upowszechnieniem się sprzedaży produktów i usług informatycznych w modelu usługowym („cloud computing”).

W ocenie Rady Nadzorczej Zarząd właściwie identyfikuje ryzyka z działalnością Grupy i skutecznie nimi zarządza. Sprawozdania finansowe przedstawiają rzetelny i kompletny obraz sytuacji Grupy.

Rada Nadzorcza podkreśla, że Spółka w 2020 roku osiągnęła rekordowe wyniki finansowe, mimo działania przez większą część roku w warunkach pandemii Covid-19 i ograniczeń z nią związanych. Rada Nadzorcza zwraca także uwagę na fakt, że poza działalnością biznesową Grupa Comarch prowadzi także działalność prospołeczną, wspiera organizacje pozarządowe oraz akcje charytatywne, jest mecenasem kultury, sztuki i sportu - także poza granicami Polski.